

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ83/2019

(της διαδικασίας του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 1^η Αυγούστου του έτους δύο χιλιάδες δεκαεννέα (2019) ημέρα Πέμπτη και ώρα 13:00 και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 & Κορνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε έκτακτη συνεδρίαση (αρθ. 5 ν. 4013/2011 σε συνδ. με αρθ. 29 Κανονισμός Λειτουργίας Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. αρθ. 53 ν. 4605/2019) μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

1.Πρόεδρος: Γεώργιος Καταπόδης

2.Αντιπρόεδρος: Αδάμ Καραγλάνης

3.Μέλη: Δημήτριος Σταθακόπουλος

Μαρία Στυλιανίδη

Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης

Γραμματέας: Ελένη Βαφειάδου, Π.Ε. Διοικητικού - Οικονομικού

Εισηγητής: Γεώργιος Τράντας, Νομικός Σύμβουλος της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για την σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την αποκομιδή απορριμμάτων Δ.Ε. Αχιλλείων - Παρελίων - Παλαιοκαστριτών – Φαιάκων του Δήμου Κέρκυρας, συνολικού προϋπολογισμού 225,000€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.

Με το με αριθμ. πρωτ. οικ. 34970/30-7-2019 αίτημα του Δήμου Κέρκυρας προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή) που παρελήφθη στις 31-07-2019 (αρ. πρωτ. εισερχ. 4135), ο Δήμος αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' (δδ) ν. 4013/2011, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγματεύσεως χωρίς δημοσίευση προκήρυξης για λόγους κατεπείγοντος, για την σύναψη σύμβασης για την επιλογή Αναδόχου/ων που θα αναλάβει/ουν την αποκομιδή των απορριμμάτων Δ.Ε. Αχιλλείων – Παρελίων – Παλαιοκαστριών – Φαιάκων του Δήμου Κέρκυρας.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

1. Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

1.1. Με το με αριθμ. πρωτ. οικ. 34970/30-7-2019 έγγραφό του, ο Δήμος Κέρκυρας αναφέρει τα παρακάτω:

«Η Διεύθυνση Καθαριότητας & Ανακύκλωσης του Δήμου Κέρκυρας γνωρίζοντας:

Α) τις ανάγκες αποκομιδής και τον μεγάλο φόρτο που καλείται να εξυπηρετήσει από Απρίλιο έως και Οκτώβριο,

Β) το γεγονός της γήρανσης του λιγοστού τακτικού προσωπικού και την ανεπαρκή, αμφιβόλου χρονοδιαγράμματος, αναμενόμενη στελέχωση της υπηρεσίας με το προσωπικό της 3Κ/2018 (καθότι στην προκήρυξη του ΑΣΕΠ παρέμεινε η ποσόστωση πρόσληψης ΑΜΕΑ στην ειδικότητα ΥΕ εργατών Καθαριότητας και αφαιρέθηκε το όριο ηλικίας πρόσληψης),

Γ) την ανεπάρκεια/παλαιότητα των δημοτικών οχημάτων,
μελέτησε και εισηγήθηκε αρχές Ιουνίου του 2018 την μακροχρόνια ανάθεση μέρους της αποκομιδής των απορριμμάτων σε εξωτερικούς αναδόχους.

Αρχικά, με την Α.Π. 26605/13-6-2018 εισήγηση στο Δημοτικό Συμβούλιο, η υπηρεσία εισηγήθηκε την ανάθεση της αποκομιδής σύμμεικτων απορριμμάτων του Δήμου Κέρκυρας, μέσω διεθνούς διαγωνισμού, για ένα έτος, με δικαίωμα προαίρεσης για ένα ακόμη έτος. Το θέμα περιλήφθηκε στην ημερήσια διάταξη του Δημοτικού Συμβουλίου την 25/06/2018 (θέμα 66) αλλά δεν λήφθηκε απόφαση αφού δεν υπήρξε η απαραίτητη απαρτία σε αυτό το Δημοτικό Συμβούλιο (άφιξη των ΜΑΤ στη Λευκίμη) – Π/Υ: 3.292.324€/έτος.

Η αδυναμία συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα και η συνεχής παρεμπόδιση συνεδριάσεων εξαιτίας της παραμονής των ΜΑΤ, έληξε με την αποχώρησή τους αρχές Φεβρουαρίου του 2019.

Στο ενδιάμεσο διάστημα, κατατέθηκαν δύο ακόμη εισηγήσεις προς έγκριση στο Δημοτικό Συμβούλιο (Α.Π. 46326/10-10-2018 & 2660/18-01-2019), χωρίς να ληφθούν αποφάσεις.

Το γεγονός ότι η έγκριση ανάθεσης της αποκομιδής σε εξωτερικούς αναδόχους απαιτεί αυξημένη πλειοψηφία στο δημοτικό συμβούλιο, παρεμπόδισε σε μεγάλο βαθμό την ομαλή εξέλιξη και διαχείριση της αποκομιδής, καθότι δεν λαμβανόταν η απαραίτητη εγκριτική απόφαση, βάσει των υπηρεσιακών εισηγήσεων.

Η τελευταία εισήγηση, με αρ. 5676/07-02-2019 συζητήθηκε & εγκρίθηκε, οπότε και εκκίνησαν οι διαδικασίες εγκρίσεων και δημοπράτησης.

Για την αντιμετώπιση της κατάστασης, βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, εκπονήθηκε σχέδιο, στα πλαίσια των προβλέψεων του άρθρου 6 του Ν.4412/2016 και του άρθρου 6 του Ν. 4071/2012, με σκοπό να υπάρξουν εργολαβίες το συντομότερο δυνατό, από τον Απρίλιο, μέσω των ακόλουθων διαγωνιστικών διαδικασιών:

	ΔΑΠΑΝΗ ΠΡΟ ΦΠΑ	ΠΥ	ΠΟΣΟΣΤΩΣΗ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ	ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΠΥ
Αποκομιδή απορριμμάτων Δ. Ε. Αχιλλείων-Παρελίων – Παλαιοκαστριτών - Φαιάκων	60,000.00 €	74,400.00 €			(συνοπτικός διαγωνισμός)
	405,000.00 €	502,200.00 €	12.90%		(ανοικτός διαγωνισμός, άνω των ορίων)
				576,600.00 €	
Αποκομιδή απορριμμάτων ΔΕ Κερκυραίων	60,000.00 €	74,400.00 €			(συνοπτικός διαγωνισμός)
	260,000.00 €	322,400.00 €	18.75%		(ανοικτός διαγωνισμός, άνω των ορίων)
				396,800.00 €	
Αποκομιδή απορριμμάτων Δ. Ε. Αγ. Γεωργίου – Εσπερίων – Θιναλίου - Κασσωπαίων	59,950.00 €	74,338.00 €			(συνοπτικός διαγωνισμός)
	341,550.00 €	423,522.00 €	14.93%		(ανοικτός διαγωνισμός, άνω των ορίων)
				497,860.00 €	
Αποκομιδή απορριμμάτων Δ. Ε. Κορισσίων – Λευκιμναίων - Μελιτειέων	59,950.00 €	74,338.00 €			(συνοπτικός διαγωνισμός)
	248,050.00 €	307,582.00 €	19.46%		(ανοικτός διαγωνισμός, άνω των ορίων)
				381,920.00 €	

Σήμερα, έχει ολοκληρωθεί το συμβατικό αντικείμενο των συνοπτικών διαγωνισμών.
Όσον αφορά στους διεθνείς διαγωνισμούς, αυτοί εξελίσσονται ως ακολούθως:

Τίτλος ανοικτού διαγωνισμού	Εξέλιξη
Αποκομιδή απορριμμάτων Δ. Ε. Αχιλλείων-Παρελίων – Παλαιοκαστριτών - Φαιάκων	Συμμετείχαν δύο (2) υποψήφιοι. Εκκρεμεί προδικαστική προσφυγή κατά της απόφασης έγκρισης του 1ου Πρακτικού Ο.Ε. και ανάδειξης προσωρινού Αναδόχου. Ημερομηνία εκδίκασης στις 13/08. Η διαδικασία, περιλαμβανομένης της αποστολής της απόφασης, και των επόμενων εκ του νόμου προβλεπόμενων σταδίων εφόσον δεν υπάρξουν περαιτέρω προσφυγές ή ασφαλιστικά μέτρα, αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα Σεπτεμβρίου
Αποκομιδή απορριμμάτων ΔΕ Κερκυραίων	Συμβασιοποιήθηκε – υλοποιείται

Αποκομιδή απορριμμάτων Δ. Ε. Αγ. Γεωργίου – Εσπερίων – Θιναλίου - Κασσωπαίων	Υπήρξε άγονος διαγωνισμός. Λήφθηκε η σύμφωνη γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ για την διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης . Κατατέθηκε 1 προσφορά , έχει συνταχθεί το 1^ο Πρακτικό , η διαδικασία είναι σε εξέλιξη. Αναμένεται η συμβασιοποίηση εντός 15νθήμερου.
Αποκομιδή απορριμμάτων Δ. Ε. Κορισσίων – Λευκιμναίων - Μελιτειών	Έχει ληφθεί απόφαση κατακύρωσης. 30/07/2019 τελειώνει η προθεσμία άσκησης προδικαστικής προσφυγής. Έχουν αποσταλλεί οι Φάκελοι για έλεγχο νομιμότητας στην Αποκεντρωμένη διοίκηση και στον Επίτροπο. Αναμένεται η συμβασιοποίηση εντός 10ημέρου.

Συνεπώς σε ποσοστό 60% του Δήμου, σήμερα, δεν έχουν συμβασιοποιηθεί οι απαραίτητες εργολαβίες για την αποκομιδή των απορριμμάτων, εν μέσω θέρους και με πλήρη τουριστικό πληθυσμό που αγγίζει το 2πλάσιο του μόνιμου.

Αυτό σήμερα, έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία σωρών απορριμμάτων στο κοινόχρηστο δίκτυο, την μη εξυπηρέτηση των αναγκών των ξενοδοχειακών μονάδων και επιχειρήσεων.

Ο Δήμος ήδη προσπαθεί να επιταχύνει κατά το δυνατό τις διαδικασίες συμβασιοποίησης, οπότε η κατάσταση θα εξομαλυνθεί στη βόρεια και νότια Κέρκυρα.

Ωστόσο, στην περιοχή της μέσης Κέρκυρας, όπου η σύμβαση του συνοπτικού έληξε στις 11/07 και λόγω της προσφυγής ο διαγωνισμός αναμένεται να συμβασιοποιηθεί στον Σεπτέμβριο, προτείνεται να εξεταστεί η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για λόγους κατεπείγοντος.

Συστατικά στοιχεία του αιτήματος αποτελούν:

A) Το γεγονός της απρόβλεπτης αντίδρασης των κατοίκων της Λευκίμμης, που οδήγησε στην αδυναμία έγκαιρης λήψης της προαπαιτούμενης απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου, για την εκκίνηση των διαγωνιστικών διαδικασιών.

B) Το γεγονός της κατεπείγουσας ανάγκης αντιμετώπισης του προβλήματος, καθότι εγκυμονούνται :

B.1) άμεσος κίνδυνος της δημόσιας υγείας τόσο των πολιτών όσο και του προσωπικού αποκομιδής, από τους συνεχώς διογκούμενους όγκους απορριμμάτων και τις υψηλές θερμοκρασίες του καλοκαιριού

B.2) ο κίνδυνος πυρκαγιών, πιθανότατα εσκεμμένων, σύμφωνα με την εμπειρία του 2018.

Λαμβάνοντας υπόψη την προμέτρηση του εν εξελίξει διαγωνισμού για τους μήνες Ιούλιο- Σεπτέμβριο, καθώς και την εκτίμηση ότι ήδη έχουν συσσωρευτεί στο δίκτυο περίπου 1.200 τόνοι απορριμμάτων από τις 12 Ιουλίου, καθώς και ότι η συμβασιοποίηση θα γίνει γύρω στις 20/9, προκύπτει, με την τιμολόγηση του διεθνούς, ο ακόλουθος προϋπολογισμός της κατεπείγουσας ανάθεσης :

Αποκομιδή απορριμμάτων Δ.Ε. Αχιλλείων - Παρελίων – Παλαιοκαστριτών - Φαιάκων

Μήνες	Ποσότητες Απορριμμάτων (tn)	Τιμή Μονάδος (€/tn)	Δαπάνη (€)
Ιούλιος	1.200	50	60.000,00 €
Αύγουστος	2.000	50	100.000,00 €
Σεπτέμβριος	1.300	50	65.000,00 €

ΣΥΝΟΛΟ : 225.000 € , πλέον ΦΠΑ

Παρακαλούμε να μας παράσχετε, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2γ.δδ του Ν. 4013/2012, τη σύμφωνη γνώμη σας, προκειμένου να προχωρήσουμε στην ανάθεση της προπεριγραφόμενης δημόσιας σύμβασης».

2. Κατόπιν των ανωτέρω, ο Δήμος Κέρκυρας, με το με αριθμ. πρωτ. οικ. 34970/30-7-2019 αίτημά του προς την Αρχή (αρ. πρωτ. ΕΑΑΔΗΣΥ 4135/31-07-2019) και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' (δδ) ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης για λόγους κατεπείγοντος, για την σύναψη σύμβασης για την επιλογή Αναδόχου/ων που θα αναλάβει/ουν την αποκομιδή των απορριμμάτων Δ.Ε. Αχιλλείων – Παρελίων – Παλαιοκαστριτών – Φαιάκων του Δήμου Κέρκυρας, εκτιμώμενης αξίας 225.000 €, πλέον ΦΠΑ, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ του ν. 4412/2016 (Α' 147).

II. Νομικό πλαίσιο

3. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ` του ν. 4013/2011, για την παροχή σύμφωνης γνώμης, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθέτουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α'147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου [...]».

4. Η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)" ορίζει: "Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221) [...]. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7, σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων α' και β', ανεξαρτήτως είδους και εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού".

5. Το άρθρο 3 παρ. 1 και 2 του ίδιου νόμου ορίζει τα παρακάτω: "1. Το παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221) θεσπίζει κανόνες για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που πραγματοποιούνται από αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας αυτών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο παρόν άρθρο. 2. Διαδικασία σύναψης σύμβασης ή σύμβαση κατά την έννοια του παρόντος Βιβλίου είναι η απόκτηση, μέσω δημόσιας σύμβασης, από μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές, έργων, αγαθών ή υπηρεσιών από οικονομικούς φορείς που επιλέγονται από τις εν λόγω

αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως του κατά πόσον τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες προορίζονται για την εξυπηρέτηση σκοπού δημοσίου συμφέροντος”.

6. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ίδιου νόμου: “Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα:

α) 5.548.000 ευρώ για τις δημόσιες συμβάσεις έργων,

β) 144.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α’ προϊόντα,

γ) 221.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α’,

δ) 750.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που αφορούν κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΧΙV του Προσαρτήματος Α’”.

7. Το άρθρο 6 του ίδιου νόμου “Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)” ορίζει ότι: «1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς Φ.Π.Α., όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσεως ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. [...]3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους. [...] 8. Όταν προτεινόμενο έργο ή προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων... 10. Κατά παρέκκλιση από τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 8 και 9, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις για μεμονωμένα τμήματα κατά τις διατάξεις του παρόντος Βιβλίου, λαμβάνοντας υπόψη την εκτιμώμενη αξία μόνο του τμήματος, εφόσον αυτή, χωρίς ΦΠΑ, είναι μικρότερη από 80.000 ευρώ για προμήθειες ή υπηρεσίες ή από 1.000.000 ευρώ για έργα. Πάντως, η συνολική αξία των τμημάτων που ανατίθενται με αυτόν τον τρόπο, δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων στις οποίες έχει διαιρεθεί το προτεινόμενο έργο, η προτεινόμενη απόκτηση ομοιογενών αγαθών ή η προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών.»

8. Στη διάταξη της περίπτωσης γ’ της παρ. 2 του άρθρου 32 του ίδιου νόμου, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...]

γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη".

9. Τέλος, η διάταξη της παρ. 14 του άρθρου 6 του Ν. 4071/2012 (Α 85) «Ρυθμίσεις για την τοπική ανάπτυξη, την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση - Ενσωμάτωση Οδηγίας 2009/50/ΕΚ», ως ισχύει, ορίζει ότι «14. Όμοιες ή ομοειδείς δαπάνες δύνανται να εγγραφούν σε ξεχωριστές πιστώσεις, κατά Ειδικό Φορέα και ΚΑΕ στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό της Περιφέρειας ή του Δήμου ή της Δ.Ε.Υ.Α. και να εκτελεστούν αυτοτελώς, εφόσον αφορούν σε διαφορετικές περιφερειακές ή δημοτικές ενότητες, αντιστοίχως.».

III. Νομική Εκτίμηση

10. Το υπό εξέταση αίτημα του Δήμου Κέρκυρας αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών με την έννοια της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης. Το αίτημα προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης αφορά σε σύναψη σύμβασης προϋπολογισθείσας δαπάνης 225.000€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., η οποία υπερβαίνει τα όρια της περίπτωσης β' του άρθρου 5 του ως άνω νόμου, για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, εμπίπτει επομένως στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, η οποία ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με το ν. 4412/2016, όπως απαιτεί το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, και συνεπώς συντρέχει αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ) υποπερ. δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης.

11. Επισημαίνεται ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιπτώσεις, όπως ενσωματώθηκαν με τα άρθρα 26 και 32 του Ν. 4412/2016. Περαιτέρω επισημαίνεται ότι οι εν λόγω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2014/24/ΕΕ να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

12. Στο υπό εξέταση αίτημά του ο Δήμος Κέρκυρας επικαλείται ως νομική βάση θεμελίωσής του, τη διάταξη της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, ως προς την εφαρμογή του άρθρου 32 περ. 2 υποπερ. γ' πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- i) ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,
- ii) ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,
- iii) ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,
- iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και
- v) ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

13. Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου. Γίνεται περαιτέρω δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι, κατά την έννοια της διάταξης της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 1 του άρθρου 25 του π.δ/τος 60/2007 και πλέον άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. ΣΤΕ 1747/2011).

Επιπλέον, αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008). Σημειώνεται περαιτέρω η κρίση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι γεγονότα, όπως η προσεχής λήξη ισχύος των συμβάσεων υπηρεσιών, ή η ανάγκη παροχής των σχετικών υπηρεσιών για την εύρυθμη λειτουργία του φορέα δεν μπορούν να χαρακτηριστούν απρόβλεπτες περιστάσεις (βλ. ενδεικτικά ΕΣ Τμ. VI 93/2011, 91/2007, Κλ. Ζ 264/2010, Κλ. ΣΤ 205/2007, Τμ. VI 58/2005, 91/2007, 19/2009). Επιπροσθέτως, σημειώνεται ότι σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν δεν πληρούνται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

Εν προκειμένω, σε ό,τι αφορά στο αίτημα του Δήμου Κέρκυρας για προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, το οποίο πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενο στους λόγους για τους οποίους επιλέγεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία, σημειώνεται ότι στο με αριθμό πρωτ. οικ. 34970/30-07-2019 έγγραφό του αναφέρεται ότι «...σε ποσοστό 60% του Δήμου, σήμερα, δεν έχουν συμβασιοποιηθεί οι απαραίτητες εργολαβίες για την αποκομιδή των απορριμμάτων, εν μέσω θέρους και με πλήρη τουριστικό πληθυσμό που αγγίζει το 2πλάσιο του μόνιμου. Αυτό σήμερα, έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία σωρών απορριμμάτων στο κοινόχρηστο δίκτυο, την μη εξυπηρέτηση των αναγκών των ξενοδοχειακών μονάδων και επιχειρήσεων.

Ο Δήμος ήδη προσπαθεί να επιταχύνει κατά το δυνατό τις διαδικασίες συμβασιοποίησης, οπότε η κατάσταση θα εξομαλυνθεί στη βόρεια και νότια Κέρκυρα. Ωστόσο, στην περιοχή της μέσης Κέρκυρας, όπου η σύμβαση του συνοπτικού έληξε στις 11/07 και λόγω της προσφυγής ο διαγωνισμός αναμένεται να συμβασιοποιηθεί στον Σεπτέμβριο, προτείνεται να εξεταστεί η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για λόγους κατεπείγοντος. Συστατικά στοιχεία του αιτήματος αποτελούν:

A) Το γεγονός της απρόβλεπτης αντίδρασης των κατοίκων της Λευκίμμης, που οδήγησε στην αδυναμία έγκαιρης λήψης της προαπαιτούμενης απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου, για την εκκίνηση των διαγωνιστικών διαδικασιών.

B) Το γεγονός της κατεπείγουσας ανάγκης αντιμετώπισης του προβλήματος, καθότι εγκυμονούνται :

B.1) άμεσος κίνδυνος της δημόσιας υγείας τόσο των πολιτών όσο και του προσωπικού αποκομιδής, από τους συνεχώς διογκούμενους όγκους απορριμμάτων και τις υψηλές θερμοκρασίες του καλοκαιριού

B.2) ο κίνδυνος πυρκαγιών, πιθανότατα εσκεμμένων, σύμφωνα με την εμπειρία του 2018.»

15. Ως προς την εξέταση των προϋποθέσεων εφαρμογής της διάταξης της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016, επισημαίνονται τα παρακάτω:

Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες σημειώνεται ότι από τους επικαλούμενους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής προκύπτει ότι η σύμβαση που ανατέθηκε από το Δήμο Κέρκυρας με συνοπτικό διαγωνισμό κατ'εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 12 του ν. 4412/2016 για την κάλυψη των άμεσων αναγκών του δήμου έληξε στις 11/7/2019, η δε σύναψη σύμβασης στο πλαίσιο του δημόσιου ανοικτού διαγωνισμού με αντικείμενο της αποκομιδή απορριμμάτων των Δ.Ε. Αχιλλείων – Παρελίων – Παλαιοκαστριτών - Φαιάκων, κατά τους όρους της υπ'αριθ. 19559/24-4-2019 Διακήρυξης, εκτιμώμενης αξίας 405.000 € πλέον ΦΠΑ (ήτοι 502.200,00 € με Φ.Π.Α. 24 %) κωλύεται αυτοδικαίως λόγω της άσκησης προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της ΑΕΠΠ. Συνεπώς, η αποκομιδή του αυξημένων όγκου απορριμμάτων, και λόγω της τουριστικής περιόδου, κρίνεται επιτακτική τόσο για λόγους δημόσιας υγείας καθόσον αφορά την αποκομιδή των συνεχώς διογκούμενων όγκων απορριμμάτων που σωρεύονται στις υψηλές θερμοκρασίες του καλοκαιριού, όσο και προς αποτροπή του κινδύνου πρόκλησης πυρκαγιών από τους όγκους απορριμμάτων.

Συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη τη λήξη των σχετικών συμβάσεων και την καθυστέρηση που θα προκύψει στην εν εξελίξει διαγωνιστική διαδικασία λόγω της άσκησης προδικαστικής προσφυγής, καθώς και τη φύση της προς ανάθεση σύμβασης, η οποία αφορά στην αποκομιδή απορριμμάτων, θεμελιώνεται ο κατεπείγων χαρακτήρας της ανάγκης ανάθεσης της εν λόγω υπηρεσίας, άλλως υφίσταται άμεσος κίνδυνος κατά τα ανωτέρω για τη δημόσια υγεία.

Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης επισημαίνεται ότι από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η απρόβλεπτη αντίδραση των κατοίκων της Λευκίμμης αναφορικά με το ζήτημα της αποκομιδής των απορριμμάτων, και τα σοβαρά επεισόδια που προκλήθηκαν και τα οποία κατέστησαν απαραίτητη την παρουσία των δυνάμεων των ΜΑΤ, παρεμπόδισαν και δεν κατέστησαν δυνατή την έγκαιρη λήψη της απαιτούμενης απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου για τον έγκαιρο προγραμματισμό και την εκκίνηση των διαδικασιών δημοπράτησης. Η ένταση της αντίδρασης των κατοίκων της Λευκίμμης και το μέγεθος των επεισοδίων που ακολούθησαν, αποτέλεσαν ένα έκτακτο και ασυνήθιστο γεγονός που αντικειμενικά δεν μπορούσε να προβλεφθεί σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης εμπειρίας και λογικής.

Κατόπιν των ανωτέρω, διαφαίνεται ότι η μη έγκαιρη εκκίνηση νέας διαγωνιστικής διαδικασίας για την ανάθεση των υπηρεσιών αποκομιδής των απορριμμάτων δεν οφείλεται σε έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας της αναθέτουσας αρχής, αλλά σε έκτακτα πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν δυνατόν να είχαν προβλεφθεί, σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης πείρας και λογικής (πρβλ. απόφαση ΕΑΑΔΗΣΥ 92/2014, Ελ Συν Τμήμα VI, 88/2007).

Εν συνεχεία, ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης κατάστασης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει, συνάγεται ότι η κατεπείγουσα ανάγκη κατά τα προαναφερόμενα οφείλεται αποκλειστικά στην προκληθείσα απρόβλεπτη κατάσταση που εμπόδισε την έγκαιρη εκκίνηση των διαγωνιστικών διαδικασιών, δεδομένου ότι αμέσως σχεδόν μετά τη λήξη της απρόβλεπτης κατάστασης και την αποχώρηση των δυνάμεων ΜΑΤ, το δημοτικό συμβούλιο προέβη άμεσα στις απαιτούμενες ενέργειες για τη λήψη των απαιτούμενων αποφάσεων για την άμεση αντιμετώπιση του ζητήματος της αποκομιδής των απορριμμάτων.

Εν τέλει, ως προς τις προϋποθέσεις ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη καθώς και ότι η υπό εξέταση σύμβαση θα πρέπει να ανατεθεί στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο επισημαίνονται τα όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω, η έντονη αντίδραση των κατοίκων της Λευκίμμης και η παρουσία των δυνάμεων ΜΑΤ στην περιοχή αποτελούν γεγονός το οποίο ήταν αδύνατο να προβλεφθεί και παρεμπόδιζαν τη λειτουργία του Δημοτικού Συμβουλίου για τη λήψη των απαραίτητων αποφάσεων για την εκκίνηση των διαδικασιών δημοπράτησης, τις οποίες έσπευσε να λάβει αμέσως μετά την άρση της απρόβλεπτης κατάστασης. Επιπροσθέτως, το υποβαλλόμενο αίτημα αφορά στην ανάθεση της σχετικής σύμβασης, μόνον στο απολύτως απαραίτητο μέτρο, ήτοι για 3 μήνες, και για την αντιμετώπιση των αυξημένων αναγκών, δεδομένου ότι αναμένεται η ολοκλήρωση του εν εξελίξει ανοικτού διαγωνισμού στο τέλος Σεπτεμβρίου.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος του Δήμου Κέρκυρας, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2, περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση για σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την αποκομιδή απορριμμάτων Δ.Ε. Αχιλλείων – Παρελίων – Παλαιοκαστριτών – Φαιάκων, συνολικού προϋπολογισμού 225.000 € μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 (Α 147), λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 1 Αυγούστου 2019

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Καταπόδης